

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Dubium III. Quomodo incurratur & tollatur irregularitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

tendit Godeau, tenetque etiam Pignat. tom. 10. consult. 99. tanta esse pericula in statu Episcopali & sacerdotali, ut merito quisque formidare debeat ea acceptare, nedum ambire, attamen si quis se ad ejusmodi statum putet à Deo vocari, potest ad illum se offerre, confidens de Dei gratia, si faciat quod in se est, hanc non de futuram pro implenda obligatione tanti muneris.

DUBIUM III.

433.

Quomodo incurratur & tollatur irregularitas.

Resp. I. Cum ab homine non feratur, nulla incurritur nisi in jure expressè habeatur (Cap. is, qui de sent. excomm. in 6.) Unde in dubio five facti five juris, tenere potes, quòd non sis irregularis, quia melior est còditio possidentis, Bon. q. 1. p. 5. ex Suar. Fill. &c. Excipe tamen, si dubites de homicidio saltem injusto à te commissio, ut patet ex Cap. Significasti, & ex C. Ad audientiam. 2. De homicidio. V. Bon. l. c.

Resp. II. Ut incurratur irregularitas ex delicto, requiritur actus externus consummatus & mortalis, ut habet communis contra Caj. Ratio, quia est gravis pœna, & difficulter relaxatur.

Resp. III. Irregularitas non tollitur per absolutionem, sed per dispensationem, hac vel simili formâ: *Dispense tecum in irregularitate, quam vel quas, ob hanc vel illam causam incurristi.* Et si quidem dispensans intendat tollere omnes, idque possit, omnes tollit; sin minus, eam tantum tollit, quam potest & vult. Et si verò hæc dispensatio ad Pontificem spectet, ex jure tantum novo Tridentini, ubi est receptum, potest Episcopus dispensare in Irregularitatibus pro-

Nnn 3

venien-

venientibus ex delicto , & non deducto ad fo-
 rum contentiosum , nisi tamen sit homicidi-
 um , directè & in se volitum *Bon. q. 5. p. 1. n. 3. ex*
Trid. sess. 24. cap. 6. Suar. Sanch. Fill. & c. Lay. c. 9. n. 4.
 Præterea Irregularitas ex defectu natalium,
 tolli etiam potest per professionem in religione
 approbata ; sed quoad ordines tantum , non
 quoad Prælaturas. *Cap. 1. de filiis Presbyterorum*
Bonas. part. 2. Lay. cap. 9. n. 9. Suar. Sanch. Less. con-
tra Villalob. qui apud Dia. p. 4. t. 2. R. 65. dicit
 tolli quoad omnia solita gubernari per Fratres
 illius Ordinis , ut Prioratus , Præposituras,
 Rectoratus & cætera munia : Circa quæ Præla-
 tos saltem posse cum iis dispensare , in Capitu-
 lo tamen Generali vel Provinciali , notat *Dum.*
l. c. ex Barbos. Unde resolves ,
 I. Solus Papa , & qui ab eo accepit privile-
 gium , potest dispensare in Irregularitatibus ex
 defectu.
 II. Confessarius in nullis irregularitatibus
 potest dispensare , nisi habeat speciale privile-
 gium à Papa.

A D D E N D A.

444. **Q**uest. 57. A quo incurratur Irregularitas. R.
 §. 1. Cùm irregularitas infligatur ab Ec-
 clesia , illam non incurrunt infideles , quia non
 sunt Ecclesiæ subjecti : attamen si sint in infideli-
 tate Bigami & convertantur , jam sunt irregula-
 res secundum dicta l. 6. p. 3. n. 612. quia con-
 versi manent bigami , & Ecclesia vult bigamos
 esse irregulares , sicuti etiam corpore mutilatos ,
 licet ante conversionem mutilati sint ; quod
 confirmatur ex dictis etiam l. 6. p. 3. n. 628.

§. 2.

§. 2. Cùm irregularitas pro effectu proprio 445.
habeat impedire susceptionem Ordinum & u-
sum susceptorum, non incurrit sc̄mina nec
hermaphroditus, in quo prævalet sexus sc̄mi-
neus, cùm hi non sint capaces Ordinum, hinc
subjectum irregularitatis est solus homo bap-
tizatus & mas, *Castrop.* hinc d. 6. p. 2. *Dicast.* d. 7. n.
70. 75.

§. 3. Impubes completo septennio capax 446.
peccati mortalis potest incurrere irregularita-
tem, *Dicast.* d. 1. n. 232. & alii: hinc committens
homicidium voluntarium contrahit irregula-
ritatem ex *Clement.* Si furiosus De homicidio.
Silv. Sanch. Avila, imò Abb. Covarr. Nav. Rodrig. pu-
tant etiam ante septennium completum incur-
rere, si malitia suppleat ætatem, sed probabilius
contradicunt *Henriq. Avila Dicast.* & alii cum *Delb.*
De immun. eccles. c. 13. dub. 3. n. 13. tum, quia
Clementina expressè excipit infantes, tum eti-
am, quia nullibi exprimitur, & odii restringi
debent, *Cap. 1. De delictis puerorum.* Imò multi
cum *Castrop.* tr. 3. d. 1. p. 24. §. 2. probabiliter
excusant omnes ante pubertatem ab omnibus
pœnis, exceptâ pœnâ percussiois Clerici. Vide
dicta n. 42.

§. 4. Hoc ipso quòd aliquis eligatur in Pa- 447.
pam, definit esse irregularis, quamvis antea
fuisset, quia definit esse subjectus Juri Canonico
quoad vim coactivam seu quoad pœnas. *Suar.*
Fill. aliique multi cum *Castrop.* hinc d. 6. pu. 2. n.
4. & *Suar.* d. 40. l. 7. n. 7.

§. 5. Sacerdos hujus diœcesis suspensus ab 448.
hoc Episcopo, incurrit irregularitatem, si v.g.
celebret etiam in alio Episcopatu, quia suspen-
sio, in qua celebrat, afficit personam, nec respicit
locum,

locum, imò nec poterat tolli, nisi cum auctoritate hujus Episcopi vel Superioris, uti pluribus *Beja* p. 1. ca. 29. Quomodo appellatio in tempore facta sæpe impediatur, ut, v. g. *Missam* legens, si censura non incurrat irregularitatem, dixi n. 109. 110. An ille, qui appellavit à denunciatione censuræ, fiat irregularis, si interea celebret *Missam*, dixi n. 111. Si quis ante sententiam bonâ fide appellârit, & *Judex* nihilominus pergat, talem non fieri irregularem, si interea celebret *Missam*, attamen teneri publicè se gerere ut censuratum, dixi n. 112.

449. Q. 58. Quid addendum sit circa varia dubia, quæ in hac materia possunt occurrere. R. §. 1. Dubium juris in hac materia tum est, quando dubitatur, an sit lata lex in Jure, per quam ob tale factum inducatur irregularitas; dubium facti est, quando scitur quidem, quod per tale factum inducatur irregularitas, sed dubitatur, an aliquis commiserit illud factum, quod necessarium erat, ut incurreretur.

450. §. 2. In dubio sive Juris sive facti circa irregularitatem, aut an hic casus contineatur sub lege inducente irregularitatem, vel an tu commiseris talem casum sub lege contentum, docent *Nav. Suar. Côn. Avil. Salas, Bonac. Tamb. Sanch.* in *Decal.* l. 1. c. 10. *Laym.* l. 1. tr. 1. c. 5. §. 4. n. 39. *Castrop.* d. 6. p. 3. n. 7. *Dicast.* d. 7. dub. 2. & 3. *Sperell.* *Decis.* 77. à n. 31. & pluribus *Decis.* 119. n. 48. *Schild.* tr. 5. n. 67. *Bardi* discept. 6. c. 7. §. 2. neminem censeri debere irregularem, excepto casu dubii homicidii, uti statim dicitur, quia irregularitas non debet censeri lata, nisi clarè exprimatur in Jure, *Cap. Is qui, De sent. excomm.* in 6. In dubiis facti autem, nisi Ecclesia expressè annè-

annectat irregularitatem, possessio est pro libertate & immunitate ab ea, nec tenetur quis contra se judicare. Et ideo inferunt *Sanch.* & alii cum *Sperell.* n. 47. in dubio, an sis ligatus censurâ, si practicè deponas dubium & celebres *Misfam*, te non fieri irregularem. Putant quidem aliqui apud *Sperell.* decis. 175. licèt pro foro fori nemo in dubio censetur irregularis, attamen pro foro conscientia debere præsumi, ne quis se exponat periculo peccandi, sed cum communissima concludit *Sperell.* à n. 11. ista etiam valere pro foro conscientia, quia pro utroque foro valet possessio: nec ideo se exponet periculo peccandi, quia practicè deponet omne dubium. Neque verum est hîc esse obligationem sequendi tutiora, uti latè probatum est, l. 1. à n. 478.

§. 3. In dubio facti circa homicidium injustum adhuc putat *Henriq.* & probabile existimat *Suar.* tum tantum censeri debere aliquem irregularem, quando verisimilius est, quòd homicidium sit perpetratum, sed dicendum est absolute censeri debere irregularem, quandocunque est verum & prudens dubium, etsi pars negativa sit verisimilior, *Dian.* p. 3. tr. 5. R. 72.

§. 4. Si puer post septennium occiderit aliquem, & dubitetur an habuerit plenum usum rationis, *Henriq.* & *Avila* dicunt censeri debere non esse irregularem, quia præsumendum videtur in favorem pueri possidentis libertatem, è contrâ alii cum *Dicast.* n. 426. meliùs dicunt debere censeri irregularem, quia puer post septenniũ præsumitur habere usum rationis, uti habet *Sanch.* in *Decal.* l. 1. c. 12. n. 13. unde ob illam certatem, quæ communiter est capax, est etiam possessio pro illo usu.

Nnn 5

§. 5.

453. §. 5. Si quis pugnauerit in bello iusto, in quo aliqui occisi sunt, & dubitet, an ipse per se aliquem occiderit, putant *Bonac. Leand. & alii* posse reputare se non esse irregularem, quia quando Jus dicit, dubitantem de homicidio censi debere irregularem, loquitur de homicidio iniusto, ergo in dubio circa homicidium iustum, melior est conditio possidentis, secundum dicta n. 450. *Nec refert, quod Cap. Petio tua*, De homicidio, dicatur eum, quem remordebat conscientia de homicidio in bello iusto, censi debuisse irregularem, nam ille, de quo dubitabatur, erat Presbyter, qui nequidem in iusto bello poterat propria manu pugnare, uti notant *Sanch. & alii* cum *Dicast.* à n. 52. Et hanc sententiam probabilis reputat *Schiava*, l. 4. diff. 33. quamvis teneat oppositum cum *S. Anton. Silv. Tabien. Polanc. Sayr. & aliis*, eò quod praxis Curia habeat, ut tales petant dispensationem: sed fortè id fit ad majorem cautelam, nam prima sententia videtur esse omnino probabilis.
454. §. 6. Quando Jus vult, ut in dubio facti de homicidio iniusto, censeatur quis irregularis, tantum intelligitur de hoc, quantum ad privationem suscipiendi Ordines, & in illis ministrandi, non autem quantum ad alias penas, quæ à Judice imponi solent pro irregularitate contracta; de solis enim prioribus loquuntur leges, cum communi *Dicast.* n. 63.
455. §. 7. Qui consuluit homicidium, sed dubitat, an suum consilium aliquid effecerit ad paratum homicidium, censi debet irregularis, quia est dubium facti, in quo Jus induxit irregularitatem, *Sanch.* aliique cum *Dicast.* n. 60. Si autem dubitet, an ille, cui dedit consilium, reipso

commi
cunt ce
Dicast. n.
conster
non fac
multò
miciu
§. 8.
oerum
matus,
bere cer
tia supp
illarà, h
Opposit
Avil. Men
cast. n. 5
um inju
muniter
§. 9.
setur irr
dubio ci
Bonac. Sp
§. 10
regulari
ciat aliq
si suscipi
ponendo
agendi c
Castrop. p
suscepto
persistat
quo nem
cast. n. 5
tali dubi
curritur

commiserit homicidium, multi quidem dicunt cenferi debere irregularem, sed alii cum *Dicaff. n. 62.* tenent oppositum, quia cum non constet de homicidio, & potius præsumatur non factum, non est possessio pro homicidio, multò minùs pro efficacia consilii causantis homicidium, ergo manet possessio pro libertate.

§. 8. Si quis causârit vel concurrerit ad abortum, & postea dubitetur an fœtus fuerit animatus, *Delb. c. 2. d. 4. f. 20. n. 22.* dicit non debere cenferi irregularem, quia Jura id statuenda supponunt constare de morte alicui homini illatâ, hîc autem nescitur, an homo sit occisus. Oppositum communiùs tenent *Sor. Sayr. Sanch. Aril. Meroll. Farin. Barb. Sperell. decis. 77. n. 39. Dicass. n. 59.* quia est dubium facti circa homicidium injustum, quod hîc præsumitur, cum communiter eveniat.

§. 9. In dubio facti de mutilatione nemo censetur irregularis, quia Jus tantùm loquitur de dubio circa homicidium, *Con. Sanch. Diana supra Bonac. Sperell. n. 35. Castrop. n. 10.*

§. 10. Si quis cum dubio Juris vel facti de irregularitate ante adhibitam inquisitionem faciat aliquid, quod irregulari prohibetur, v. g. si suscipiat Ordines, peccat quidem graviter exponendo se periculo violandi irregularitatem & regendi contra gravem prohibitionem Ecclesiæ, *Castrop. p. 3. n. 3.* potest tamen exercere Ordines susceptos, quamvis post diligentiam adhibitam persistat dubium, quia tum fit dubium Juris, in quo nemo censetur irregularis, *Castrop. n. 7. Dicass. n. 55.* Neque per susceptionem Ordinis cum tali dubio incurritur irregularitas, imò nec incurritur nova irregularitas, quamvis aliquis in-
irre-

irregularitate suscipiat Ordines aut exerceat actum Ordinis, uti rectè *Dicast.* à n. 14. iterumque n. 106. quia tum tantum quoad hanc materiam incurritur irregularitas, quando quis censurâ ligatus exercet actum Ordinis, irregularitas autem non est censura.

457. §. 11. Qui cum dubio irregularitatis accepit Beneficium, peccavit quidem, & ante adhibitam sufficientem diligentiam non potest tutâ conscientiam illud possidere, nec obire munera, nec fructus percipere: si tamen post adhibitam diligentiam maneat dubium, fit dubium Juris, in quo censi potest non irregularis, adeoque tum bonâ fide incipiet possidere. Neque verum est, quod possessio malâ fide incepta illi proficit, nam non prodest illi possessio malâ fide incepta, sed libertas propria, Jus enim non imposuit irregularitatem, quando est dubium Juris de illa, ergo in dubio Juris libertas justè & bonâ fide urget possessionem, quam habuit, *Sanch. in Decal. l. 1. c. 10. n. 46.* aliique cum *Dicast.* à n. 56.

458. Q. 59. Quid addendum sit circa sublationem irregularitatis. R. §. 1. Per dispensationem tolli possunt omnes irregularitates, aliquæ autem præterea tolluntur per Baptismum, aliquæ per professionem religiosam, per Baptismum tollitur irregularitas ex infamia, facta aliquo, vel vili officio contracta, item contracta ex homicidio etiam injusto, *Laym. l. 1. tr. 5. p. 5. c. 6. in fine. Castrop. d. 6. pu. 7. n. 1.* Et dici solet, quod omnis irregularitas tollatur per Baptismum, sed *Suar. d. 51. c. 1.* rectè notat id improprie dici, quia irregularitas est ex Jure positivo, ergo secundum dicta n. 444. dirigitur ad solos baptizatos, nisi aliud in Jure exprimat; hoc tamen sensu dicitur

tur tolli per Baptismum, quod homo per Baptismum generetur & efficiatur quasi novus homo. Irregularitatem omnem non tolli per ingressum religionis docet *Suar.* d. 41. f. 1. à n. 3. nisi consuetudo sit, ut Religio cum subditis in tali casu dispense.

§. 2. Dans potestatem absolvendi à quibusvis casibus reservatis, censuris, pœnis, non ideo dat pro irregularitate, cum non sit propriè casus, censura vel pœna, sed impedimentum quoddam, quod non absolvitur sed dispensatur, uti latè probat *Dicast.* d. 1. à n. 77. iterumque d. 7. n. 1074. Similiter qui dat potestatem dispensandi in omni irregularitate, non ideo dat ad eam, quæ est ex homicidio voluntario, stylus enim Curia est, ut hæc maneat reservata, non obstante clausula generali, nisi clarè exprimatur, *Chapeville* de casibus reservatis p. 1. c. 4.

§. 3. Solent omnes Religiones privilegium habere, non tantum ut earum Religiosi, etiam si defectum natalium habeant, in prælatos eligi possint, sed etiam ut in omnibus eorum irregularitatibus possint dispensare, etiam in homicidio voluntario, dummodo notorium non sit, uti habet *Castrop.* supra n. 2. addens n. 7. ex vi privilegii à *Pio. V.* concessi posse dispensare cum subditis suis in irregularitatibus, in quibus Episcopus vi *Trid.* de quo dicitur à n. 466. quam sententiam *Antonius à Spiritu S.* apud *Steph.* tr. 5. d. 5. n. 259. confirmat adductis Bullis & authoribus id affirmantibus, & extendit hoc ad corpore vitiatos, uti si desit pes, oculus sinister &c. Addit Prælatos regulares per Bullam *Pauli III.* concessam Vallisoletanis, & *Sixti IV.* concessam Carthusianis posse primâ die Lunæ quadragesimæ dispen-

dispensare cum suis subditis in omnibus irregularitatibus etiam publicis & notoriis, v. g. ex homicidio injusto, ex bigamia &c. Sed quod alios Ordines attinet, ad me non spectat: quid habeat Societas JESU & quantum facultatis illa Superioribus suis communicet, habetur in novo Comp. V. *Dispensatio* à §. 1. usque ad 6. unde non est universaliter audiendus *Dicast.* n. 1094. sine exceptione & restrictione dicens Societatem JESU posse dispensare in omnibus excepto solo homicidio injusto.

461. §. 4. Hoc ipso, quod Provincialis in Societate presentet aliquem ad Ordines, dispensat cum eo in irregularitate, in qua potest. Consultum tamen est, ut voluntatem illam exprimat, uti Româ responsum anno 1590. Dixi etiam n. 148. Papam si sciens aliquem esse censuratum, ei conferat Ordines vel Beneficium, hoc ipso censi absolvi vel dispensare, non item Episcopum: & idem est quo ad irregularitatem.

462. §. 5. Quando irregularitas ex defectu fertur pro tempore, quo durat ejus causa, tum cessat ablatâ causâ, sic irregularitas ex defectu libertatis cessat obtentâ libertate, irregularitas ob rationes non redditas cessat solutis debitibus vel redditis rationibus, irregularitas ex defectu ætatis tollitur per adventum legitimæ ætatis, irregularitas ex infamia facti per emendationem vitæ, irregularitas ex ignorantia per oppositam scientiam, irregularitas ex lepra vel cæcitate cessat sanatâ leprâ vel reddito etiam per miraculum visu, irregularitas obsessi à dæmone, si dæmon expellatur, *Suar.* d. 41. f. 1. n. 6. *Fill. Salsedo, Diaz* & communis cum *Bonac.* d. 7. q. 5. pu. 2. n. 5. talis etiam est irregularitas ex conjugio cessante

Matrim

Matrimonio, item ex militia secluso homicidio & mutilatione, si militia cesset; irregularitas, quam habent curiales Justitiæ imò & Judices in criminalibus, si nunquam cooperati sint in causa sanguinis, quæ habuerit effectum deformationis hominis, quando officium illud deponunt, cessat, uti rectè cum communi *Suar. d. 47. l. 4. à n. 2.* Quod si quis in bello etiam justo fecisset homicidium vel mutilationem, aut si Judex vel alius in effectu cooperatus fuisset cause effusi sanguinis, contraxisset irregularitatem ex defectu lenitatis, quæ indigeret aliquâ dispensatione, uti cum aliis *Dicast. n. 1071.* & dicitur à n. 715.

§. 6. Si quis plures etiam ejusdem generis irregularitates incurrerit, v. g. ob homicidium sæpius factum, debet dispensari in singulis saltem in genere & in communi, sicuti enim plures contrahi potest eadem censura, uti dictum est, ita & irregularitas, quæ proinde indigebit pluribus dispensationibus, *Kodriq. aliique multi contra Dicast. n. 1077.* & alios.

§. 7. Irregularitas, quæ incurritur à Clerico excommunicato majore suspenso, interdicto, præsumptuosè ac temerè exercente solenniter actum Ordinis sacri, quem habet, est reservata Papæ, licèt censura lata esset ab aliis quàm Papæ, *Cap. 1. De sent. excomm. in 6. Krimer l. 5. n. 2015.*

§. 8. Quamvis *S. Pœnitentiaria* absolvat à censuris etiam in casibus publicis, attamen non dispensat super irregularitate cum sæcularibus, nisi in casibus occultis, nam dum agitur de absolutione & dispensatione simul, semper absolvit, sed dispensat cum clausula, dummodo præmissa sint occulta, *Tiburs. p. 3. c. 6.*

L.

466. Q. 60. Quid addendum sit circa potestatem Episcopi in dispensanda irregularitate. Re. §. 1. Trid. sess. 24. c. 6. De ref. sic habet: *Liceat Episcopis in irregularitatibus omnibus & suspensionibus ex delicto occulto provenientes, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deductis ad forum continentium, dispensare. Et in quibuscunque casibus occultis etiam Sedi Apostolicæ reservatis delinquentes quoscunque sibi subditos in diocesi sua per seipsum aut Vicarium ad id specialiter deputandum in foro conscientie gratis absolvere imposita pœnitentiâ salutarî.*
467. §. 2. Is, cum quo dispensatur, debet propriè esse subditus Episcopi dispensantis, ita ut habeat domiciliû aut saltem quasi domiciliû in eius diocesi, habitando per majorem anni partem, aut ut sit vagus. Nec sufficit esse peregrinum, *Castrop.* n. 8. Ipse autem dispensans debet esse verus Episcopus dispensandi, unde Archiepiscopus respectu subditorum Episcopi suffraganei, etiam quando actu visitat vel quando fit appellatio ad ipsum, aut quando Episcopus dispensationem injustè negat, secundum *Suar. Sanch. Castrop.* n. 6. dispensare non potest. Alii tamen probabiliter contradicunt saltem in casu appellationis ob injustam denegationem dispensationis. Docet etiam *Pignat.* tom. 6. conf. 99. n. 39. contra alios Archiepiscopum non posse dispensare in irregularitate vel suspensione cum subdito Episcopi suffraganei absentis, qui Vicarium ad hoc non deputavit, nam etiam non habet talem jurisdictionem in talem subditum, nisi in casibus à Jure expressis, qualis non est hic.
468. §. 3. Etiam non possunt vi Tridentini hic dispensare Prælati Regulares, quamvis à Sede Apostolica habeant in suos jurisdictionem quasi Episcopi.

E. III.
20. I.

Th. mor.
P. Clav. dii
La Croix

Tom. VII

ca.

scopalem, quia propriè non sunt Episcopi, de quibus solis loquitur *Trid.* Nec habent dicecesin, & ita etiam habet declaratio apud *Gall.* suprà, docentque etiam *Suar.* & *Sanch.* in *Decal.* l. 2. c. 11. n. 7. *Pignat.* suprà *Sperell.* decis. 111. n. 92. & tunc eo plurimi, contra *Henriq. Rodriq. Sayr. Avil. Portel. Castrop.* & alios. An autem possint vi alterius privilegii, videri debent dicta n. 141. Addunt *Garc.* & alii cum *Leur.* suprà num. 3. etiam non posse Prælatos Episcopo inferiores, quamvis habeant jurisdictionem ordinariam & quasi Episcopalem respectu sæcularium, sed hos debere recurrere ad Sedem Apostolicam. Addit *Pignat.* nequidem posse vi hujus facultatis *Trid.* ex declaratione *Greg. XIII.* dispensare Cardinales in ecclesiis sui tituli, non enim ideo sunt verè Episcopi.

§. 4. Docent *Suar. Bonac. Sperell.* decis. 31. n. 469. *Pignat.* & alii, etiam non posse vi *Trid.* dispensare Capitulum Sede vacante, quia ad illud non transeunt, quæ Jure speciali conceduntur Episcopo. Oppositum tenent *Henriq. Rodriq. Sayr. Ventrig. Pirh. Piafec. Bened. Sanch.* De Matr. l. 8. d. 2. à n. 10. *Barb.* De off. Episc. alleg. 39. n. 16. *Less.* in auct. v. *Absolutio* cas. 10. *Castrop.* d. 6. p. 7. n. 7. *Leuren.* in Vicar. q. 478. quia hæc potestas competit Jure quidem speciali, attamen Ordinario.

§. 5. Verba illa *Trid.*, in dicecesi sua... in foro ⁴⁷⁰ conscientie, tantum tangunt & limitant Episcopi potestatem quoad absolutionem à reservatis, hinc in irregularitate dispensare potest etiam existens & etiam existentem extra dicecesin, & etiam pro foro externo, quia huic potestati dispensandi non apponuntur hæc limitationes, *Pignat.* n. 49. *Suar. Sanch. Castrop.* n. 9. & 14.

Tom. VIII.

O O O

§. 6.

471. §. 6. Notant *Less. & Dicast.* d. 7. n. 1065. Episcopum, si irregularis sit, posse alteri delegare facultatem dispensandi secum in eis casibus, in quibus ipse potest dispensare cum subditis suis, quia illa potestas est ipsi ordinaria, ergo delegabilis, cum non prohibeatur, & ipse non debet esse deterioris conditionis quam alii.
472. §. 7. Episcopus aut quisvis alius, qui habet facultatem dispensandi in omnibus irregularitatibus præter ortam ex homicidio voluntario, potest dispensare in irregularitate orta ex homicidio justo quantumvis voluntario, quia vox homicidium in moralibus significat injustum, quale prohibetur in Decalogo, per præceptum, *non occides*, *Cajet. Suar.* aliique multi cum *Dicast.* n. 1093.
473. §. 8. Si homicidium injustum voluntariè sit perpetratum, quamvis occasio fuerit ex rixa inopinatè orta vel etiam ex joco, manet reservatum Papæ, *Mol. Suar.* aliique cum *Dicast.* n. 1099. qui tamen dicit etiam non esse improbable quod docent *Cón. & Avila*, nempe tale homicidium non esse reservatum Papæ, quia, qui successus irâ occidit auctorem rixæ, non videtur omnino voluntariè fecisse.
474. §. 9. Episcopus dispensare potest in homicidio occulto pro defensione propria facto, quamvis injustum fuerit, eò quod commissus sit excessus in moderamine inculpatae tutelæ, quia cum factum sit non ex proposito & absoluta voluntate occidendi, sed in propriam defensionem, non est in se volitum, neque censetur voluntarium, uti requirit *Trid.* ita authores communiter cum *Dicast.* n. 1102.
475. §. 10. Probabilius est Episcopum posse dispensa-

E. III.
20. I

Th. mor.
Claudii
La Croix
Tome VII

ca.

dispensare in irregularitate ex injusta mutilatione occulta, quia *Trid.* tantum excipit homicidium injustum, per homicidium autem non intelligitur mutilatio, uti habet declaratio apud *Galle.* n. 3. & *Pignat.* n. 36. nam etiam exceptio illa solius homicidii firmat regulam in contrarium pro casibus non exceptis, *Mol. Suar. Tol. Dicast.* n. 1106. contra *Sanch. Henriq. Med. & alios. Nec obstat,* quod *Gl. in Clement. 1.* De homicid. dicat mutilationem æquiparari homicidio, nam id verum est quoad incurrendam irregularitatem, non quoad dispensationem illius.

§. 11. Episcopum posse dispensare in irregularitate etiam ad forum contentiosum deducta, quando finito iudicio punitum est delictum, docent *Sanch. in Decal. l. 2. c. 11. n. 21.* alique, quos citat *Barbosa* in collect. ad *Trid. sess. 24. c. 6.* De reform. quam sententiam *Dian.* apud eundem dicit esse practicè tutam.

§. 12. Si occultè excommunicatus publicè celebrat Missam, potest in ista irregularitate dispensare Episcopus, quia celebratio ista non est in ratione delicti publica: è contrà, si publicè excommunicatus occultè celebret, absolvi non potest ab Episcopo, uti resolvit *S. Congreg.* apud *Pignat.* n. 31.

§. 13. Si quis ante ætatem susceperit Ordinem, & jam habeat ætatem ac delictum sit occultum, potest Episcopus dispensare in ea irregularitate & suspensione, si autem necdum habeat ætatem, dispensare non potest. *Pignat.* n. 35. ex declaratione *S. Congreg.*

§. 14. Episcopus in locis, in quibus receptum non est *Trid.* non posse uti hac facultate habet declaratio apud *Galle.* n. 1. & idem tenent

nent *Suar. Garc. Sanch. De Matr. l. 8. d. 34. Pignat. n. 22.* quia non videtur æquum acceptare gratias & non onera.

480. §. 15. Non posse nunc dispensare Episcopum cum injusto etiam occulto homicida (quo nomine venit etiam mandans & consulens, *Tol. Garc. Leur. n. 4.*) nequidem ad Ordines minores aut Beneficia simplex docent *Gutt. Sayr. Garc. & alii cum Leur. contra Henriq. & Zerol.* verba enim *Trid.* clarè excipiunt homicidium voluntarium etiam occultum. Et quamvis *Nav. Henriq. Sayr. Mol. Apil. Rodr.* putent Episcopum dispensare posse in homicidio casuali etiam non occulto saltem ad Ordines minores jam susceptos vel Beneficium simplex, eò quòd putent *Trid.* circa hoc nihil immutasse, tamen adhuc contradicunt *Tol. Ugol. Garc. Leur. n. 5.* quia *Trid.* dicit: & exceptis aliis deductis ad forum contentiosum.

481.

DUBIUM IV.

Quæ sint irregularitates ex delicto.

- » **R**esp. I. Est, ob iteratum Baptismum seriò & scienter: estque irregularis tam rebaptizans, quàm rebaptizatus, etsi in rebaptizante irregularitas tantum fit partialis, ne Clericus ad altiorem Ordinem possit ascendere, neque incurrat, si rebaptizatio fit occulta, *Cov. Tol. M. Leo, p. 5. f. 358. v. Bon. d. 7. q. 3. p. 3. Laym. l. 1. t. 5. p. 5. cap. 2.*
- » II. Ex violatione censuræ, v. g. si eâ innodatus, actum aliquè Ordinis solenniter exercent, nisi invincibilis ignorantia excuset. *Laym. c. 3.*
- » III. Ob peccatum, quo Clericus seriò & scienter actum Ordinis sacri, quem non habet, solenniter exercent. *Bon. l. c. p. 6. Laym. l. c.*

IV.